

PRIJEDLOG

Na temelju članka 12. stavka 2. Zakona o genetski modificiranim organizmima („Narodne novine“, broj 70/2005 i 137/2009), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj xx. lipnja 2010. godine donijela

UREDBU

O PREKOGRANIČNOM PRIJENOSU GENETSKI MODIFICIRANIH ORGANIZAMA

I. OPĆE ODREDBE

Sadržaj Uredbe

Članak 1.

Ovom Uredbom uređuje se postupanje vezano uz prekogranični prijenos genetski modificiranih organizama (u daljnjem tekstu: GMO), a koji bi mogli imati nepovoljan učinak na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti, uzimajući u obzir mogući rizik na zdravlje ljudi prema načelu predostrožnosti propisanom Protokolom o biološkoj sigurnosti (Kartagenski protokol) uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti, te sustav prijave temeljem obavijesti kao i razmjena informacija o prekograničnom prijenosu putem Mehanizma za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti.

Područje primjene

Članak 2.

Ova Uredba ne primjenjuje se na farmaceutske proizvode za ljude koji su predmet posebnih propisa.

Pojmovi

Članak 3.

Pojedini pojmovi u smislu ove Uredbe imaju sljedeće značenje:

1. *izvoz* je:
 - a. trajno ili privremeno iznošenje GMO-a iz carinskog područja Republike Hrvatske,
 - b. ponovni izvoz GMO-a stavljenog u carinski postupak iz carinskog područja Republike Hrvatske, a koji je različit od provoza,
2. *izvoznik* je svaka fizička ili pravna osoba sa prebivalištem odnosno sjedištem u Republici Hrvatskoj koja izvozi GMO iz Republike Hrvatske i koja ili u čije ime se podnosi obavijest o namjeravanom izvozu nadležnom tijelu zemlje uvoza,
3. *Konvencija* je Konvencija o biološkoj raznolikosti („Narodne novine-Međunarodni ugovori“, broj 6/96),

4. *Mehanizam za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti* (engl. Biosafety Clearing – House – BCH) je mehanizam za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti ustanovljen na temelju članka 20. Kartagenskog protokola o biološkoj sigurnosti uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti,
5. *nadležno tijelo za provedbu Protokola* je središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode,
6. *obavijest* je podnošenje podataka koji se traže od izvoznika u skladu s ovom Uredbom nadležnom tijelu države uvoznice Stranke Protokola ili nadležnom tijelu države uvoznice koja nije stranka Protokola, a sastavni je dio postupka za dobivanje suglasnosti na temelju prethodne obavijesti prema članku 7. Protokola,
7. *pošiljatelj* je svaka fizička ili pravna osoba sa prebivalištem odnosno sjedištem izvan Republike Hrvatske koja premješta GMO preko područja Republike Hrvatske u zemlju uvoza,
8. *Protokol* je Protokol o biološkoj sigurnosti (Kartagenski protokol) uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti (Zakon o potvrđivanju Protokola o biološkoj sigurnosti (Kartagenski protokol) uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti, „Narodne novine – Međunarodni ugovori“, broj 7/2002),
9. *Stranka* je svaka država ili organizacija regionalne gospodarske integracije koja je punopravna Stranka Protokola, na temelju položenog instrumenta o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu Protokolu,
10. *Tajništvo* je tajništvo Protokola,
11. *uvoz* je unosenje GMO-a u carinsko područje Republike Hrvatske,
12. *Zakon* je Zakon o genetski modificiranim organizmima ,
13. *žarišna točka Protokola* je entitet koji određuje nadležno tijelo za provedbu Protokola u Republici Hrvatskoj i koji je u njezino ime odgovoran za vezu s Tajništvom.

Prekogranični prijenos GMO-a sa državama koje nisu stranke Protokola

Članak 4.

Prekogranični prijenos GMO-a između Republike Hrvatske i država koje nisu stranke Protokola provodi se u skladu s odredbama Protokola.

II. UVOZ GMO-a U REPUBLIKU HRVATSKU

Najava uvoza GMO-a

Članak 5.

(1) Uvoz GMO-a za ograničenu uporabu u zatvorenom sustavu, GMO-a namijenjenih za izravnu uporabu kao hrana ili hrana za životinje te GMO-a namijenjenih stavljanju na tržište kao lijekova u veterinarstvu i sredstva za zaštitu bilja provodi se sukladno odredbama Zakona i posebnih propisa.

(2) Uvoz GMO-a namijenjenih namjernom uvođenju u okoliš provodi se sukladno odredbama Zakona i posebnih propisa i uz prethodnu najavu nadležnoj graničnoj inspekciji te središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zaštite prirode.

(3) Uvoz GMO-a namijenjenih stavljanju na tržište kao reproduksijski materijal u poljoprivredi i veterini, kao sjemenski materijal, biljni dijelovi i sadni materijal šumskih svojti i križanaca za upotrebu u šumarstvu provodi se sukladno odredbama Zakona i posebnih propisa i uz prethodnu najavu nadležnoj graničnoj inspekciji i središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove šumarstva odnosno poljoprivrede i veterinarstva.

(4) Najava iz stavka 2. i 3. ovoga članka dostavlja se na obrascu Najava uvoza/provoza GMO-a prema Prilogu IV. koji je sastavni dio ove Uredbe i objavljuje se na internet stranici središnjih tijela državne uprave nadležnih za poslove zaštite prirode, šumarstva, odnosno poljoprivrede i veterinarstva.

(5) Uvoznik mora osigurati točnost podataka sadržanih u obrascu iz stavka 4. ovoga članka.

(6) Dolaskom na granični prijelaz Republike Hrvatske, pošiljka GMO-a iz stavka 1. ovoga članka obavezno se prijavljuje nadležnoj graničnoj inspekciji na mjestu unošenja uz predočenje popratne dokumentacije pošiljke te preslike dopuštenja iz članka 12. stavka 3. Zakona odnosno potvrde iz članka 12. stavka 4. Zakona.

(7) Dolaskom na granični prijelaz Republike Hrvatske, pošiljka GMO-a iz stavka 2. i 3. ovoga članka, obavezno se prijavljuje nadležnoj graničnoj inspekciji na mjestu unošenja uz predočenje popratne dokumentacije pošiljke, preslike dopuštenja iz članka 12. stavka 3. Zakona i preslike najave iz stavka 4. ovoga članka.

(8) Nakon obavljenog inspekcijskog nadzora nadležna granična inspekcija izdaje rješenje o odobrenju uvoza ili rješenje o zabrani uvoza.

III. IZVOZ GMO-a IZ REPUBLIKE HRVATSKE

GMO-i namijenjeni namjernom uvođenju u okoliš

Obavijest

Članak 6.

(1) Prije prvog izvoza GMO-a namijenjenog namjernom uvođenju u okoliš i određenog za uporabu u skladu s Prilogom I. točka (i) koji je sastavni dio ove Uredbe, izvoznik dostavlja obavijest u pisanom obliku nadležnom tijelu Stranke uvoznice ili države uvoznice koja nije stranka Protokola, te na znanje središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zaštite prirode.

(2) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka, mora sadržavati sve podatke navedene u Prilogu I. ove Uredbe.

(3) Izvoznik mora osigurati točnost podataka sadržanih u obavijesti.

Slučajevi nedonošenja odluke

Članak 7.

(1) Izvoznik ne može provesti prvi izvoz GMO-a bez prethodne pisane suglasnosti Stranke uvoznice ili, ako je to primjenjivo, države uvoznice koja nije stranka Protokola. Propust Stranke uvoznice da potvrdi primitak obavijesti iz članka 6. ove Uredbe ili priopći svoju odluku, ne podrazumijeva njezinu suglasnost za namjeravani uvoz.

(2) U slučaju kad Stranka uvoznica ne priopći svoju odluku u odnosu na obavijest u roku od 270 dana od dana primitka obavijesti, izvoznik šalje nadležnom tijelu Stranke uvoznice pisanu opomenu sa dodatnim rokom ne dužim od 60 dana. Preslika opomene dostavlja se na znanje nadležnom tijelu za provedbu Protokola i Tajništvu, a od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji i Europskoj komisiji. U izračunavanju vremena u kojem Stranka uvoznica mora odgovoriti ne uzimaju se u obzir dani u kojima se mora čekati na dodatne potrebne podatke.

(3) Iznimno od odredbi stavka 1. ovoga članka izvoznik može nastaviti s prvim izvozom GMO-a namijenjenog namjernom uvođenju u okoliš, ako se pridržavao postupaka koje je odredila Stranka uvoznica sukladno člancima 9. i 10. Protokola, odnosno ako je to primjenjivo, postupaka koje je odredila država uvoznica koja nije stranka Protokola.

(4) Odredbe stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka ne primjenjuju se u slučajevima izvoza GMO-a obuhvaćenih pojednostavljenim postupcima ili dvostranim, regionalnim i višestranim sporazumima ili dogovorima sklopljenim sukladno člancima 13. i 14. Protokola.

Vođenje evidencije

Članak 8.

(1) Izvoznik je dužan voditi evidenciju o obavijestima iz članka 6. ove Uredbe, potvrdama o primitku obavijesti te odlukama Stranaka uvoznica ili, kad je to primjenjivo, država uvoznica koje nisu stranke Protokola i čuvati je najmanje pet godina, te poslati primjerak tih dokumenata nadležnom tijelu za provedbu Protokola, a od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji i Europskoj komisiji.

(2) Nadležno tijelo za provedbu Protokola osigurat će javnosti dostupnost dokumenata iz stavka 1. ovoga članka putem Mehanizma za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti ne dovodeći pri tome u pitanje zaštitu tajnosti podataka, sukladno odredbama Zakona i posebnih propisa.

Preispitivanje odluka

Članak 9.

(1) Ako izvoznik smatra da su se okolnosti koje mogu utjecati na ishod procjene rizika promijenile ili da postoje druge relevantne znanstvene ili tehničke informacije, može zatražiti od Stranke uvoznice ili, ako je to primjenjivo, od države uvoznice koja nije stranka Protokola da preispita odluku donesenu temeljem obavijesti u skladu s postupkom odlučivanja propisanim člankom 10. Protokola.

(2) Kad Stranka uvoznica ili država uvoznica koja nije stranka Protokola na zahtjev iz stavka 1. ovoga članka ne odgovori u roku od 90 dana, izvoznik šalje pisanu opomenu nadležnom tijelu te Stranke Protokola ili, ako je to primjenjivo, nadležnom tijelu države uvoznice koja nije stranka Protokola te preslik Tajništvu, u kojoj traži odgovor u propisanom roku.

Iznimke u vezi s izvozom GMO-a iz Republike Hrvatske namijenjenih namjernom uvođenju u okoliš

Članak 10.

Odredbe članka 6. do 9. ove Uredbe ne primjenjuju se:

- na GMO-e namijenjene namjernom uvođenju u okoliš, identificirane u odlukama Konferencije stranaka Konvencije koja služi kao sastanak Stranaka Protokola, kao GMO-i koji nemaju negativan učinak na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti i koji ne ugrožavaju ljudsko zdravlje,
- na GMO-e namijenjene izravnoj uporabi kao hrana ili hrana za životinje,
- ako je Stranka uvoznica, sukladno članku 13. stavku 1. točki b) i članku 14. stavku 3. Protokola, unaprijed specificirala putem Mehanizma za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti da se takav uvoz GMO-a izuzima iz Postupka za dobivanje suglasnosti na temelju prethodne obavijesti predviđenog u odredbama članka 7., 8., 9., 10., 12. i 14. Protokola, ali pod uvjetom da se primjenjuju odgovarajuće mjere kako bi se osigurao njihov siguran namjerni

prekogranični prijenos u skladu s ciljem Protokola.

GMO-i namijenjeni izravnoj uporabi kao hrana ili hrana za životinje ili za preradu

Informacije Mehanizmu za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti

Članak 11.

(1) Nadležno tijelo iz članka 3. stavka 1. podstavka 3. Zakona, svako u okviru svoje nadležnosti, obavještava nadležno tijelo za provedbu Protokola o izdavanju dopuštenja za uporabu, GMO-a namijenjenog izravnoj uporabi kao hrana ili hrana za životinje ili za preradu, uključujući stavljanje na tržište, koji može biti podvrgnut prekograničnom prijenosu. Nadležno tijelo za provedbu Protokola, putem žarišne točke Protokola, dostavlja informaciju o izdavanju dopuštenja Mehanizmu za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti, u roku od 15 dana od dana izdavanja dopuštenja.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na dopuštenja za namjerno uvođenje GMO-a u okoliš izdana sukladno odredbama članka 26. do 38. Zakona.

(3) Informacija iz stavka 1. ovoga članka koja se dostavlja žarišnoj točki Protokola, mora sadržavati sve podatke navedene u Prilogu II. koji je sastavni dio ove Uredbe.

(4) Nadležno tijelo iz članka 3. stavka 1. podstavka 3. Zakona, svako u okviru svoje nadležnosti, obrađuje zahtjeve koje mu podnose Stranke Protokola ili države koje nisu stranke Protokola u svrhu pribavljanja dodatnih informacija o dopuštenjima iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Presliku podataka iz odredbi stavaka 1., 3. i 4. ovoga članka nadležno tijelo za provedbu Protokola dostavlja u pisanom obliku onoj žarišnoj točki Stranke Protokola koja unaprijed obavijesti Tajništvo da nema pristup Mehanizmu za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti. Od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji presliku podataka dostavlja Europska komisija.

Nacionalne odluke o uvozu Stranaka Protokola i država koje nisu stranke Protokola

Članak 12.

(1) Izvoznik mora poštovati svaku odluku o uvozu GMO-a namijenjenih izravnoj uporabi kao hrana ili hrana za životinje ili za preradu koju Stranka uvoznica donese sukladno članku 11. stavku 4. Protokola ili koju donese država uvoznica koja nije stranka Protokola u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, koje je u skladu s ciljem Protokola.

(2) Ako Stranka uvoznica ili država uvoznica koja nije stranka Protokola izjavi putem Mehanizma za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti da će u nedostatku nacionalnog zakonodavnog okvira iz stavka 1. ovoga članka donijeti odluku prije prvog uvoza određenog GMO-a namijenjenog izravnoj uporabi kao hrana ili hrana za životinje ili za preradu, izvoznik neće nastaviti s izvozom takvog GMO-a dok država uvoznica ne donese odluku u skladu s procjenom rizika u predvidivom vremenskom

okviru, koji ne prelazi 270 dana, po kojoj se regulira prvi uvoz GMO-a namijenjenog izravnoj uporabi kao hrana ili hrana za životinje ili za preradu.

(3) Ako Stranka uvoznica ili država uvoznica koja nije stranka Protokola ne potvrdi primitak prijave ili svoju odluku ne priopći u skladu sa stavkom 2. ovoga članka, to ne podrazumijeva njezinu suglasnost za uvoz ili odbijanje uvoza GMO-a namijenjenog izravnoj uporabi kao hrana ili hrana za životinje ili za preradu.

(4) Nijedan GMO namijenjen za uporabu kao hrana ili hrana za životinje ili za preradu podložan prekograničnom prijenosu ne može se izvesti ako prethodno njegova uporaba u Republici Hrvatskoj nije odobrena od strane nadležnog tijela iz članka 3. Zakona ili ako se nadležno tijelo druge države izričito ne suglasi s uvozom sukladno članku 12. stavku 2. Zakona o hrani.

GMO-i namijenjeni ograničenoj uporabi

Članak 13.

(1) Postupci propisani odredbama članaka 6. do 10. ove Uredbe ne primjenjuju se u slučaju prekograničnog prijenosa GMO-a namijenjenih ograničenoj uporabi kad se takav prekogranični prijenos poduzima u skladu s utvrđenim uvjetima Stranke uvoznice ili države uvoznice koja nije stranka Protokola.

(2) Pravo je svake Stranke uvoznice ili države uvoznice koja nije stranka Protokola da podvrgne sve GMO-e procjeni rizika prije donošenja odluke o uvozu i da utvrdi uvjete za ograničenu uporabu u svojim propisima.

Zajedničke odredbe u svezi izvoza GMO-a iz Republike Hrvatske

Identifikacija i sadržaj popratne dokumentacije

Članak 14.

(1) Izvoznik je obvezan osigurati da popratna dokumentacija koja prati pošiljku GMO-a, ovisno o njegovoj krajnjoj namjeni, sadržava sljedeće podatke kao i da se ti podaci prenesu pojedincu ili instituciji kojoj je GMO poslan iz Republike Hrvatske:

- jasnu indikaciju da pošiljka sadrži ili se sastoji od GMO-a,
- jedinstveni kod (brojčani i abecedni) dodijeljen tom GMO-u.

(2) Za GMO-e namijenjene izravnoj uporabi za hranu ili hranu za životinje ili za preradu popratna dokumentacija pošiljke pored podataka iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati i sljedeće podatke:

- u slučaju da je identitet GMO-a poznat, dokumentacija pošiljke mora sadržavati informaciju da je pošiljka koja je namijenjena izravnoj uporabi kao hrana ili hrana za životinje ili za preradu, označena sukladno Zakonu i posebnim propisima,

- u slučaju da identitet GMO-a nije poznat, dokumentacija pošiljke mora sadržavati informaciju da pošiljka „može sadržavati“ jedan ili više GMO-a koji su namijenjeni izravnoj uporabi kao hrana ili hrana za životinje ili za preradu,
- jasnu naznaku da je GMO namijenjen izravnoj uporabi kao hrana ili hrana za životinje ili za preradu uz jasnu naznaku da nisu namijenjeni namjernom uvođenju u okoliš,
- uobičajeni, znanstveni i gdje je moguće, komercijalni naziv GMO-a,
- sve zahtjeve za sigurnim rukovanjem, skladištenjem, prijevozom i uporabom tog GMO-a,
- kontaktno mjesto za dobivanje daljnjih obavijesti uključujući, ime i adresu pojedinca ili institucije kojoj su GMO-i poslani,
- internet adresu Mehanizma za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti za daljnju informaciju.

Iznimno, odredba stavka 1. podstavka 2. ovoga članka ne primjenjuje se na proizvode koji sadrže mješavinu GMO-a ili se od njih sastoje, a koji su namijenjeni izravnoj uporabi kao hrana ili hrana za životinje ili za preradu. Ti proizvodi podložni su zahtjevima za sljedivost, označivanje i identifikaciju sukladno Zakonu i posebnim propisima.

(3) Za GMO-e namijenjene ograničenoj uporabi, uz podatke iz stavka 1. dodaju se i sljedeći podaci:

- ako jedinstveni kod (brojčani i abecedni) još nije određen, točnu specifikaciju identiteta GMO-a uključujući odgovarajuća svojstva i/ili obilježja,
- sve zahtjeve za sigurnim rukovanjem, skladištenjem, prijevozom i uporabom tog GMO-a,
- kontaktna mjesta za dobivanje daljnjih obavijesti, uključujući ime i adresu pojedinca ili institucije kojoj su GMO-i poslani.

(4) Za GMO-e namijenjene namjernom uvođenju u okoliš, uz podatke iz stavka 1. ovoga članka dodaju se i sljedeći podaci:

- identitet i odgovarajuća svojstva te osobine GMO-a,
- sve zahtjeve za sigurnim rukovanjem, skladištenjem, prijevozom i uporabom tog GMO-a,
- kontaktno mjesto za dobivanje daljnjih obavijesti uključujući, ako je to primjenjivo, ime i adresu izvoznika i ime i adresu pojedinca ili institucije kojoj su GMO-i poslani,
- izjavu da je izvoz u skladu sa zahtjevima Protokola primjenjiv na tog izvoznika.

(5) Odredbe stavaka 1.,2.,3. i 4. ovoga članka ne isključuju provedbu drugih međunarodnih zahtjeva o identifikaciji koji se trebaju izraditi sukladno članku 18. Protokola.

Provoz GMO područjem trećih zemalja

Članak 15.

Izvoznik mora osigurati prethodnu najavu provoza GMO-a državama Strankama koje su donijele odluku o reguliranju provoza GMO-a kroz svoje područje i o toj odluci obavijestile Mehanizam za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti.

IV. PROVOZ GMO-a PREKO PODRUČJA REPUBLIKE HRVATSKE

Primjena propisa

Članak 16.

Provoz GMO-a preko područja Republike Hrvatske provodi se prema odredbama članka 53. stavka 4. Zakona te odredbama Zakona o prijevozu opasnih tvari, uzimajući u obzir međunarodne propise i praksu.

Postupanje u nadzoru provoza

Članak 17.

(1) Najmanje 24 h prije svakog provoza GMO-a namijenjenih namjernom uvođenju u okoliš i GMO-a namijenjenih za izravnu uporabu kao hrana ili hrana za životinje preko područja Republike Hrvatske, pošiljatelj mora dostaviti nadležnoj graničnoj inspekciji i središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zdravstva, šumarstva odnosno poljoprivrede i veterinarstva, najavu o namjeravanom provoza pošiljke GMO-a u pisanom obliku.

(2) Najava iz stavka 1. ovoga članka, dostavlja se na obrascu Najava uvoza/provoza GMO-a prema Prilogu IV. koji je sastavni dio ove Uredbe i objavljuje se na internet stranicama središnjih tijela državne uprave nadležnih za poslove zdravstva, zaštite prirode, šumarstva odnosno poljoprivrede i veterinarstva.

(3) Pošiljatelj mora osigurati točnost podataka sadržanih u obrascu iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Nakon izvršene najave provoza GMO-a iz stavka 1. ovoga članka te dolaskom na granični prijelaz Republike Hrvatske, pošiljka se obavezno prijavljuje nadležnoj graničnoj inspekciji na mjestu unošenja uz predočenje preslike najave iz stavka 2. ovoga članka i popratne dokumentacije pošiljke.

(5) Popratna dokumentacija pošiljke u provoza sadrži podatke, ovisno o namjeni GMO-a, propisane člankom 14. ove Uredbe.

(6) Nakon obavljenog inspekcijskog nadzora nadležna granična inspekcija izdaje rješenje o odobrenju provoza ili rješenje o zabrani provoza.

(7) Pošiljka za koju je nadležna granična inspekcija izdala rješenje o odobrenju provoza, prijavljuje se graničnoj carinskoj ispostavi i upućuje izlaznoj carinskoj ispostavi radi istupa iz Republike Hrvatske.

V. NENAMJERNI PREKOGRANIČNI PRIJENOS GMO-a

Mjere za sprječavanje nenamjernog prekograničnog prijenosa GMO-a

Članak 18.

(1) Republika Hrvatska mora poduzeti odgovarajuće mjere kako bi se spriječio nenamjerni prekogranični prijenos GMO-a.

(2) U slučajevima neplaniranog širenja GMO-a u okoliš koji vodi ili može dovesti do nenamjernog prekograničnog prijenosa, te može prouzročiti značajne negativne posljedice na biološku raznolikost i ljudsko zdravlje, nadležno tijelo za provedbu Protokola:

- obavještava javnost, pogođene države ili potencijalno pogođene države, Mehanizam za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti i ako je to primjenjivo odgovarajuće međunarodne organizacije, a od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji i sve države članice Europske unije i Europsku komisiju,
- odmah konzultira pogođene ili potencijalno pogođene države kako bi im se omogućilo da odgovarajuće reagiraju i započnu djelovati, primjenjujući po potrebi hitne mjere kako bi se svaki veći nepovoljan učinak smanjio na najmanju moguću mjeru.

(3) Informacija koja proizlazi iz stavka 2. ovoga članka mora sadržati sve podatke navedene u Prilogu III. koji je sastavni dio ove Uredbe.

VI. ZAJEDNIČKE ODREDBE

Mjesta prekograničnog prijenosa

Članak 19.

Namjerni prekogranični prijenos GMO-a s namjerom stavljanja na tržište, uvođenja u okoliš i ograničenu uporabu odvija se samo na graničnim prijelazima na kojima su ustanovljene nadležne granične inspekcije sukladno posebnim propisima.

Sudjelovanje u međunarodnom obavještanju

Članak 20.

(1) Nadležno tijelo za provedbu Protokola putem žarišne točke Protokola, ne dovodeći u pitanje zaštitu tajnosti podataka u skladu s odredbama Zakona, obavještava Mehanizam za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti, a od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji i Europsku komisiju o:

- nacionalnim propisima, strategijama i smjernicama važnim za provedbu Protokola sukladno članku 11. stavku 5. Protokola (preslike nacionalnih propisa, strategija i smjernica primjenjivih na uvoz GMO-a u Republiku Hrvatsku namijenjenih izravnoj uporabi kao hrana ili hrana za životinje) te članku 20. stavku 3. točki a) Protokola (sve obavijesti o uvozu GMO-a u Republiku Hrvatsku, koje su potrebne za postupak dobivanja dopuštenja za uporabu GMO-a),
- nacionalnim kontaktnim mjestima za prijavu nenamjernog prekograničnog prijenosa GMO-a sukladno članku 17. Protokola,
- svakom dvostranom, regionalnom i višestranom sporazumu i dogovoru o međunarodnom namjernom prekograničnom prijenosu GMO-a koji je Republika Hrvatska zaključila sukladno članku 20. stavku 3. točki b) Protokola,
- svakom slučaju nenamjernog ili nezakonitog prekograničnog prijenosa GMO-a i hitnih mjera koji se na njih odnose sukladno člancima 17. i 25. Protokola,
- svakom konačnom rješenju o uporabi GMO-a, u roku od 15 dana od dana konačnosti istog, a osobito rješenja o:
 - a) ograničenoj uporabi GMO-a svrstanih u treću i četvrtu razinu opasnosti, sukladno članku 22. Zakona,
 - b) namjernom uvođenju GMO-a u okoliš,
 - c) prvom stavljanju na tržište GMO-a,
- svakom sažetku procjene rizika namjeravane uporabe GMO-a uključujući, kad je to primjenjivo, odgovarajuće podatke o proizvodima, tj. o prerađenom materijalu podrijetlom od GMO-a, koji sadrži nove utvrđene kombinacije genetskog materijala koji se može razmnožavati, dobivenog uporabom moderne biotehnologije sukladno članku 20. stavku 3. točki c) Protokola,
- svakom preispitivanju nacionalnih odluka o namjernom prekograničnom prijenosu sukladno članku 12. Protokola,
- svakoj odluci koju Republika Hrvatska donese sukladno članku 13. Zakona ili hitnim mjerama kad se radi o genetski modificiranoj hrani ili genetski modificiranoj hrani za životinje sukladno članku 92. Zakona o hrani.

(2) Od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji nadležno tijelo za provedbu Protokola putem žarišne točke Protokola podnosi Europskoj komisiji izvješće o provedbi ove Uredbe. Izvješće se podnosi u pravilnim vremenskim razmacima, a najmanje svake tri godine, osim ako drugačije nije određeno prema članku 33. Protokola.

Tajnost podataka

Članak 21.

(1) Republika Hrvatska neće trećim stranama odati nijednu povjerljivu obavijest primljenu ili razmijenjenu u sklopu ove Uredbe.

(2) Izvoznik može u obavijesti podnesenoj sukladno članku 6. ove Uredbe naznačiti koji se podaci trebaju smatrati povjerljivim, te takvu naznaku treba obrazložiti na zahtjev nadležnog tijela iz članka 3. Zakona.

(3) Sljedeći se podaci, dani sukladno člancima 6., 11. i 14. ove Uredbe ne mogu smatrati povjerljivima:

- ime i adresa izvoznika te pojedinca ili institucije kojoj su GMO poslani iz Republike Hrvatske,
- opći opis GMO-a,
- sažetak procjene rizika učinaka na očuvanje biološke raznolikosti, uzimajući u obzir opasnost za zdravlje ljudi, i
- sve metode i planovi za reagiranje u slučaju hitnosti.

(4) Ako izvoznik povuče obavijest o izvozu, Republika Hrvatska poštivat će povjerljivost komercijalnih i industrijskih podataka, uključujući podatke o istraživanju i razvoju te podatke o čijoj se povjerljivosti Stranka uvoznica ili država uvoznica koja nije stranka Protokola i izvoznik ne slažu.

Nadzor prekograničnog prijenosa

Članak 22.

(1) Inspekcijski nadzor nad prekograničnim prijenosom pošiljaka GMO-a obavlja se sukladno odredbama članka 64., 64.a, 65. i 66. Zakona i/ili sukladno odredbama posebnih propisa.

(2) Tijekom prekograničnog prijenosa pošiljaka GMO-a nadležno tijelo za inspekcijske poslove iz članka 64. Zakona provjerava:

- popratnu dokumentaciju koja prati pošiljku i koja sadrži informacije određene člankom 14. ove Uredbe, uključujući i preslike dopuštenja za uporabu GMO-a, koje izdaje rješenjem nadležno tijelo iz članka 3. Zakona odnosno preslike potvrde o upisu zatvorenog sustava u kojem se namjerava obavljati

ograničena uporaba GMO-a u 1. ili 2. razini opasnosti u Upisnik zatvorenog sustava, koju izdaje nadležno tijelo iz članka 3. Zakona,

- podudara li se sadržaj pošiljke sa popratnom dokumentacijom (identifikacijski pregled).

(3) Nadležna inspekcijska tijela iz članka 64. Zakona, svako u okviru svoje nadležnosti, prema potrebi mogu izvršiti fizički pregled pošiljke, koji pri prvom prekograničnom prijenosu u smislu uvoza i stavljanja na tržište Republike Hrvatske kao hrana ili hrana za životinje može podrazumijevati i uzorkovanje te laboratorijsku analizu proizvoda.

(4) U slučaju kada se nakon izvršenog pregleda utvrdi da pošiljka ne udovoljava uvjetima postojećih propisa, nadležno tijelo iz članka 64. Zakona zabranjuje prekogranični prijenos pošiljke i rješenjem naređuje povrat pošiljke pošiljatelju u inozemstvo.

VII. ZAVRŠNA ODREDBA

Stupanje na snagu

Članak 23.

Ova Uredba stupa na snagu osmoga dana od dana objave u «Narodnim novinama».

Klasa:
Urbroj:
Zagreb

Predsjednica

Jadranka Kosor, dipl. iur., v.r.

Podaci koje mora sadržavati obavijest iz članka 6. ove Uredbe

- a) ime, adresa i podaci za vezu s izvoznikom,
- b) ime, adresa i podaci za vezu s uvoznikom,
- c) ime i identitet GMO-a, kao i ako postoji, domaću klasifikaciju, o razini biološke sigurnosti GMO-a,
- d) ako su poznati, planirani datum ili datum prekograničnog prijenosa,
- e) taksonomski status, uobičajeno ime, mjesto na kojem je uzet ili dobiven, te osobine organizma primatelja ili roditeljskih organizama koja se odnose na biološku sigurnost,
- f) ako su poznata, središta porijekla i središta genetske raznolikosti organizama primatelja i/ili roditeljskih organizama, te opis staništa gdje se organizmi mogu održati ili razmnožavati,
- g) taksonomski status, uobičajeno ime, mjesto na kojem je uzet ili dobiven, te osobine organizma ili organizama davatelja koje se odnose na biološku sigurnost,
- h) opis nukleinske kiseline ili uvedene modifikacije, upotrijebljene tehnike i tako dobivenih osobina GMO-a,
- i) planirana uporaba GMO-a i/ili proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a koji sadrže nove, utvrdive kombinacije reproducibilnog genetskog materijala, dobivenog tehnikama genetske modifikacije iz stavka 3. članka 2. Zakona,
- j) količina ili volumen GMO-a koje treba izvesti
- k) prethodni i postojeći izvještaj o procjeni rizika u skladu s Pravilnikom o procjeni rizika za namjerno uvođenje genetski modificiranih organizama u okoliš te Pravilnikom o sadržaju i opsegu procjene rizika za stavljanje na tržište genetski modificiranih organizama ili proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od genetski modificiranih organizama, metodologiji za izradu procjene i uvjetima koje mora ispunjavati pravna osoba za izradu procjene rizika,
- l) predložene metode za sigurno rukovanje, skladištenje, prijevoz i uporabu, uključujući postupke pakiranja, označavanja, dokumentacije, odlaganja, te postupke u slučaju nepredvidivih okolnosti, gdje je to prikladno,
- m) status GMO-a u Republici Hrvatskoj (na primjer, da li je GMO zabranjen, ima li drugih ograničenja, ili je odobren za stavljanje na tržište u svrhu uzgoja) te, ako je GMO zabranjen, razlog ili razloge zabrane,
- n) rezultat i svrha svake obavijesti u svezi s predmetnim GMO-om koju je izvoznik uputio drugim državama,
- o) izjava izvoznika da su gore navedene informacije činjenično točne.

Podaci koje mora sadržavati informacija iz članka 11. ove Uredbe

- a) ime podnositelja zahtjeva za izdavanjem dopuštenja za domaću uporabu i podaci za kontakt,
- b) ime nadležnog tijela odgovornog za izdavanje dopuštenja i podaci za kontakt,
- c) naziv i identitet GMO-a,
- d) opis genetske modifikacije, upotrijebljene tehnike i dobivenih osobina GMO-a,
- e) svaka jedinstvena identifikacija GMO-a,
- f) taksonomski status, uobičajeno ime, mjesto na kojem je uzet ili dobiven te osobine organizma primatelja ili roditeljskih organizama povezane sa biološkom sigurnošću,
- g) ako su poznata, središta porijekla i središta genetske raznolikosti organizama primatelja i/ili roditeljskih organizama, te opis staništa gdje organizmi mogu opstati ili se razmnožavati,
- h) taksonomski status, uobičajeno ime, mjesto na kojem je uzet ili dobiven, i osobine organizma ili organizama davatelja vezane uz biološku sigurnost,
- i) odobrenu uporabu GMO-a,
- j) zaključak procjene rizika u skladu s Pravilnikom o sadržaju i opsegu procjene rizika za stavljanje na tržište genetski modificiranih organizama ili proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od genetski modificiranih organizama, metodologiji za izradu procjene i uvjetima koje mora ispunjavati pravna osoba za izradu procjene rizika,
- k) predložene metode za sigurno rukovanje, skladištenje, prijevoz i uporabu, uključujući postupke pakiranja, označavanja, dokumentacije, odlaganja, te postupke u slučaju nepredvidivih okolnosti, gdje je to prikladno.

Podaci koje mora sadržavati informacija iz članka 18. ove Uredbe

- a) dostupne relevantne informacije o procijenjenim količinama i relevantnim osobinama i/ili svojstvima GMO-a,
- b) informacije o okolnostima i procijenjenom datumu početka neplaniranog širenja GMO-a te o uporabi GMO-a,
- c) svaku dostupnu informaciju o mogućem nepovoljnom učinku na očuvanje i održivu uporabu biološke raznolikosti, vodeći pri tome računa i o zdravlju ljudi te dostupnim informacijama o mogućim mjerama za upravljanje rizikom,
- d) svaku drugu relevantnu informaciju, i
- e) kontaktno mjesto za dobivanje daljnjih obavijesti.

OBRAZAC

Najava uvoza/provoza GMO-a

Najava uvoza/provoza GMO-a					
Vrsta prekograničnog prijenosa		☐	uvoz	☐	provoz
1.	Broj obavijesti (obrasca)				
2.	Određeno mjesto ulaska u RH				
3.	Datum dospijeca pošiljke GMO-a pri određenom mjestu ulaska u RH (procijenjeni datum)				
4.	Određeno mjesto izlaska iz RH (naznačiti u slučaju provoza)				
5.	Prijevozno sredstvo				
	Željeznički vagon	☐	Broj registracije		
	Avion	☐	Broj leta		
	Brod	☐	Naziv		
	Cestovno vozilo	☐	Broj registracijskih pločica		
	Dokumentacijske reference				
6.	Osoba odgovorna za pošiljku				
	Ime i prezime				
	Adresa				
	Kontakt detalji: (telefon, fax, e-mail)				
7.	Pošiljatelj pošiljke GMO-a				
	Naziv				
	Adresa				
	Zemlja				
	+ kod ISO-a				

8.	Primatelj pošiljke GMO-a (krajnje odredište)	
	Naziv	
	Adresa	
	Zemlja + kod ISO-a	
9.	Zemlja podrijetla pošiljke	
	Zemlja + kod ISO-a	
10.	Opis robe	
	Kodna oznaka pošiljke	
	Broj pečata i broj spremnika	
	Bruto težina	
	Neto težina	
	Broj pakiranja	
	Vrsta pakiranja	
11.	Dopuštenje/potvrda nadležnog tijela u RH prema članku 12. stavku 3. Zakona o GMO	
	Naziv tijela koje je izdalo dopuštenje/potvrdu	
	Broj dopuštenja/potvrde (KLASA, URBROJ i DATUM)	KLASA: URBROJ: DATUM:
12.	Namjena GMO-a	
	Namjerno uvođenje u okoliš/kultivacija	☐
	Izravna uporaba kao hrana ili hrana za životinje	☐
	Ograničena uporaba	☐
13.	Jedinstveni kod GMO-a	

14. Izjava	
	Ja, dolje potpisana osoba odgovorna za pošiljku potanko navedenu u tekstu iznad, potvrđujem da su, koliko je meni poznato i u skladu s mojim uvjerenjem, izjave upisane u ovoj obavijesti istinite i cjelovite te pristajem na ispunjenje propisanih zahtjeva iz Uredbe o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama, koje uključuju plaćanje službenih kontrola, te provedbu službenih mjera u slučaju neudovoljavanja Zakonu o genetski modificiranim organizmima.
15. Mjesto i datum izjave	
16. Ime i prezime potpisnika	
17. Potpis i pečat	

OBRAZLOŽENJE

Temeljem Programa Vlade Republike Hrvatske za preuzimanjem i provedbu pravne stečevine Europske unije (usvojen u siječnju 2010. godine) u poglavlju 3.27.8. (Kemikalije i GMO) predviđeno je da Ministarstvo kulture, kao tijelo nadležno za namjerno uvođenje genetski modificiranih organizama (u daljnjem tekstu GMO) u okoliš, temeljem Zakona o genetski modificiranim organizmima ("Narodne novine", broj 70/2005 i 137/2009) te provedbu Protokola o biološkoj sigurnosti (Kartagenski Protokol) uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti, do kraja II. kvartala 2010. godine u proceduru Vlade Republike Hrvatske uputi prijedlog Uredbe kojom će se regulirati prekogranični prijenos GMO-a u svrhu usklađivanja s Uredbom (EZ) br. 1946/2003 Europskog Parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. godine o prekograničnom prijenosu GMO-a.

Obveza izrade Uredbe o prekograničnom prijenosu GMO-a utvrđena je člankom 12. stavak 2. Zakona o GMO. Navedenu Uredbu donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog čelnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zaštite prirode (Ministarstvo kulture) uz suglasnost čelnika središnjih tijela državne uprave nadležnih za poslove zdravstva, zaštitu okoliša, poljoprivredu, šumarstvo i znanost.

Zakon o genetski modificiranim organizmima ("Narodne novine", broj 70/2005 i 137/2009) u osnovnim elementima propisuje postupanje u svezi prekograničnog prijenosa GMO-a. Zakonom je određeno da se uvoz GMO-a može dopustiti, ako je prethodno od nadležnog tijela (prema nadležnostima definiranim člankom 3. Zakona) izdano dopuštenje za odgovarajući oblik uporabe GMO-a, dok se ostale pojedinosti vezane uz prekogranični prijenos GMO-a (uvoz, izvoz i provoz) imaju urediti Uredbom o prekograničnom prijenosu GMO-a.

Prijedlog Uredbe o prekograničnom prijenosu genetski modificiranih organizama (u daljnjem tekstu: Uredba) uređuje cjelovito postupanje vezano uz uvoz, izvoz i provoz GMO-a koji bi mogli imati nepovoljan učinak na očuvanje i održivo korištenje biološke raznolikosti, uzimajući u obzir mogući rizik na zdravlje ljudi prema načelu predostrožnosti propisanom Kartagenskim protokolom.

Svaki od aspekata prekograničnog prijenosa u prijedlogu Uredbe obrađuje se u zasebnom poglavlju.

Uvoz se obrađuje u poglavlju II. Uredbe. U smislu ove Uredbe uvoz je unošenje GMO-a u carinsko područje Republike Hrvatske, što može biti u svrhu puštanja u slobodan promet ili u nekomercijalne svrhe kao npr. uvođenje u neko pokusno polje u okviru znanstvenog eksperimenta ili u svrhu ograničene uporabe u laboratoriju. Uvoz je moguće dopustiti samo ako je prethodno izdano dopuštenje za ograničenu uporabu GMO-a, namjerno uvođenje GMO-a u okoliš odnosno stavljanje na tržište GMO-a, a postupanje prilikom uvoza u skladu je s postojećim postupanjima vezano uz uvoz GMO-a prema odredbama posebnih propisa - Zakon o hrani ("Narodne novine", broj 46/2007), Zakon o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja ("Narodne novine", broj 140/2005 i 35/2008), Zakona o veterinarstvu («Narodne novine», broj 41/2007), Zakon o sanitarnoj inspekciji ("Narodne novine", broj 113/08), Zakon o šumskom reprodukcijском materijalu ("Narodne novine", broj 75/09).

Izvoz se obrađuje u poglavlju III. Uredbe. U smislu Uredbe izvozom se smatra izvoz u treće zemlje, a definicija je u cijelosti preuzeta iz Uredbe (EZ) br. 1946/2003. Odredbama koje se odnose na izvoz u cijelosti se prenose odredbe Uredbe (EZ) br. 1946/2003 i na taj način se uređuje i pitanje izvoza, koje do sada nije bilo riješeno

Zakonom o GMO-ima. Detaljno se propisuje, ovisno o namjeni GMO-a koji se izvozi (ograničena uporaba, namjerno uvođenju u okoliš, stavljanje na tržište kao hrana ili hrana za životinje ili za daljnju preradu) postupanje izvoznika u odnosu na državu uvoza (uključuje podnošenje obavijesti o namjeravanom prekograničnom prijenosu u skladu s Protokolom), donošenje odluke od strane države uvoza, postupak razmjene informacija o GMO-ma koji su predmet prekograničnog prijenosa putem Mehanizma za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti koji je ustanovljen na temelju članka 20. Protokola (eng. *Biosafety Clearing House – BCH*, <http://bch.cbd.int/>), obavezni sadržaj popratne dokumentacije pošiljaka GMO-a ovisno o njihovoj namjeni, itd.

Provoz se obrađuje u poglavlju IV. Provoz je u smislu Uredbe svaki promet GMO-a namijenjenih korisniku u drugoj državi preko područja Republike Hrvatske (čisti provoz). Odredbama koje uređuju provoz omogućava se dodatna sigurnost od potencijalnih štetnih utjecaja GMO-a na biološku raznolikost i zdravlje ljudi, te se u svrhu smanjivanja rizika prilikom prijevoza područjem Republike Hrvatske propisuje obaveza najave provoza i nadzora pošiljke pri ulasku u Republiku Hrvatsku odnosno pri izlasku iz Republike. Prilikom prijevoza u svrhu provoza potrebno je uzeti u obzir i odredbe Zakon o prijevozu opasnih tvari ("Narodne novine", broj 79/2007).

U svrhu prijenosa odredbi Uredbe (EZ) br. 1946/2003, poglavljem V. prijedloga Uredbe, uređuje se i pitanje **nenamjernog prekograničnog prijenosa**. Republika Hrvatska dužna je poduzeti odgovarajuće mjere kako bi se spriječio nenamjerni prekogranični prijenos GMO-a, te je u tu svrhu propisano postupanje nadležnog tijela za provedbu Protokola o biološkoj sigurnosti (Ministarstvo kulture). Propisane mjere uključuju obavješćavanje javnosti, pogođene države ili potencijalno pogođene države, Mehanizam za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti i ako je to primjenjivo odgovarajuće međunarodne organizacije, a od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji i sve države članice Europske unije i Europsku komisiju. Propisano je i koje informacije u ovakvom slučaju nadležno tijelo mora staviti javnosti na uvid.

U Zajedničkim odredbama (poglavlje VI.) u svrhu prijenosa odredbi Uredbe (EZ) br. 1946/2003 u propisuje se **način sudjelovanja Republike Hrvatske u međunarodnom obavješćavanju o biološkoj sigurnosti** (obavješćavanje o nacionalnim propisima, strategijama i smjernicama važnim za provedbu Protokola, o svakoj dopuštenoj uporabi GMO-a unutar Republike Hrvatske ovisno o namjeni GMO-a, itd.) te **čuvanje tajnosti podataka** prilikom prekograničnog prijenosa GMO-a. U ovom poglavlju propisan je i **inspekcijski nadzor** nad provođenjem prekograničnog prijenosa GMO-a čime se dopunjuju postojeće odredbe Zakona o GMO-ima koje uređuju to pitanje. Obzirom da je Republika Hrvatska punopravna stranka Protokola o biološkoj sigurnosti od 2003. godine već niz godina ima određenu «žarišnu točku» za Protokol i Mehanizam za razmjenu podataka o biološkoj sigurnosti. Žarišna točka je djelatnica Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu prirode, obzirom da je ovo ministarstvo nadležno za provedbu Zakona o potvrđivanju Protokola o biološkoj sigurnosti uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti (Kartagenski protokol) («Narodne novine – Međunarodni ugovori», broj 7/2002).

Za provođenje ove Uredbe u državnom proračunu Republike Hrvatske nije potrebno osigurati dodatna sredstva niti je potrebno dodatno zapošljavanje, obzirom da se radi o redovitim poslovima tijela državne uprave nadležnih za provedbu Zakona o GMO-ima i posebnih propisa.